

Згідно з п. п. 14.1.252 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) тютюнові вироби – сигарети з фільтром або без фільтру, цигарки, сигари, сигарили, а також люльковий, нюхальний, смоктальний, жувальний тютюн, махорка та інші вироби з тютюну чи його замінників для куріння, нюхання, смоктання чи жування.

Відповідно до п. 215.1 ст. 215 ПКУ тютюнові вироби відносяться до підакцизних товарів.

Перелік підакцизних товарів, які описано та класифіковано згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТ ЗЕД), та ставки акцизного податку, за якими обчислюється акцизний податок з таких товарів встановлено п. 215.3 ст. 215 ПКУ, а ставки акцизного податку на тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну тимчасово, з 01 січня 2019 року до 31 грудня 2024 року (включно) визначено п. п. 1 п. 17 підрозд. 5 розд. XX «Прикінцеві положення» ПКУ.

Згідно з п. 221.1 ст. 221 ПКУ, обчислення сум акцизного податку з тютюнових виробів здійснюється одночасно за адвалорними та специфічними ставками, а базою оподаткування таких товарів, відповідно до п. 214.5 ст. 214 ПКУ, є база, визначена відповідно до п. 214.1 та п. 214.4 ст. 214 ПКУ.

Пунктом 214.1 ст. 214 ПКУ визначено, що у разі обчислення акцизного податку із застосуванням адвалорних ставок базою оподаткування є вартість реалізованого товару, виробленого на митній території України/ввезеного на митну територію України товару, за встановленими виробником/імпортером максимальними роздрібними цінами (далі – МРЦ) на товари (продукцію), з урахуванням податку на додану вартість та акцизного податку.

Адвалорна ставка на рівні 12 відс. встановлена на сигарети без фільтра, цигарки (код 2402 20 90 10 згідно з УКТ ЗЕД) та сигарети з фільтром (код 2402 20 90 20 згідно з УКТ ЗЕД).

Відповідно до п. п. 14.1.106 п. 14.1 ст. 14 ПКУ, МРЦ – ціни, встановлені на підакцизні товари (продукцію) з урахуванням усіх видів податків (зборів). Акцизний податок з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів не включається до МРЦ.

МРЦ на підакцизні товари (продукцію) встановлюються виробниками або імпортерами товарів (продукції) шляхом декларування таких цін у порядку, встановленому ПКУ. Продаж суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів, на які встановлюються МРЦ, не може здійснюватися за цінами, вищими за МРЦ, збільшеними на суму акцизного податку з роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

При цьому, згідно з п. 221.3 ст. 221 ПКУ за наявності у місці торгівлі тютюновими виробами таких виробів одного найменування, на пачках, коробках та сувенірних коробках яких зазначені різні МРЦ, продаж таких тютюнових виробів здійснюється за цінами, не вищими ніж ті, що зазначені на відповідних пачках, коробках та сувенірних коробках, збільшеними на суму акцизного податку з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну.

Підпунктом 215.3.10 п. 215.3 ст. 215 ПКУ встановлено, зокрема, що для тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, реалізованих відповідно до п. п. 213.1.9 п. 213.1 ст. 213 ПКУ, ставка акцизного податку становить 5 відсотків.

Базою оподаткування акцизним податком є вартість (з податком на додану вартість та без урахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів) підакцизних товарів, що реалізовані відповідно до п. п. 213.1.9 п. 213.1 ст. 213 ПКУ.

Згідно з п. п. 213.1.9 п. 213.1 ст. 213 ПКУ об'єктами оподаткування акцизним податком, зокрема, є операції з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

Отже, у роздрібній мережі продаж сигарет (з фільтром та без фільтру) та цигарок здійснюється за цінами, не вищими за МРЦ, збільшеними на суму акцизного податку з роздрібною торгівлі підакцизних товарів. Тобто до вартості пачки сигарет чи цигарок (з урахуванням податку на додану вартість та акцизного податку (крім акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів)), не вищою за МРЦ (100 відс.), додається акцизний податок з роздрібною торгівлі підакцизними товарами – 5

відс. вказаної вартості. Вартість пачки сигарет (цигарок), вище якої її реалізацію не дозволено, можна отримати помноживши МРЦ (вказану на пачці) на 1,05.

Продаж інших тютюнових виробів (сигар, сигарил, люлькового, нюхального, смоктального, жувального тютюну, махорки та інших виробів з тютюну чи його замінників для куріння, нюхання, смоктання чи жування) у роздрібній мережі здійснюється за цінами, рівень яких визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням податку на додану вартість, акцизного податку (крім акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів), та акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів, що становить 5 відс. вказаної вартості.

Крім цього, ст. 17 Закону України від 19 грудня 1995 року №481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» зі змінами та доповненнями передбачена відповідальність у вигляді штрафів у разі роздрібною торгівлі тютюновими виробами за цінами, вищими від МРЦ на тютюнові вироби, встановленими виробниками або імпортерами таких тютюнових виробів, збільшеними на суми акцизного податку з реалізації через роздрібну торговельну мережу тютюнових виробів, у розмірі 100 відс. вартості наявних у суб'єкта господарювання (у тому числі іноземного суб'єкта господарювання, який діє через свої зареєстровані постійні представництва) тютюнових виробів, але не менше 10000 гривень